

Datum: 16 november 2021

Onderwerp: Input VNG t.b.v. WGO Wijziging Wpg etc. (35961)

Geachte dames en heren,

Vandaag zagen wij dat u morgen vanaf 12.00 uur een wetgevingsoverleg heb gepland over de Wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) in verband met aanpassing van de tijdelijke regels over de inzet van coronatoegangsbewijzen bij niet-essentiële detailhandel en niet-essentiële dienstverlening op publieke plaatsen (35961). Vanuit de VNG vragen we uw aandacht voor vier zwaarwegende bedenkingen:

1. Grens aan handhavingscapaciteit al bereikt;
2. Onevenredige nadelen voor ondernemers;
3. Controle voor ondernemers niet goed uitvoerbaar;
4. Ruimte voor lokaal maatwerk verkeerd voorgesteld.

Ad 1. Grens aan handhavingscapaciteit al bereikt

Het kabinet verwijst voor de handhaving naar een rapportage van I&O research van 12 oktober 2021 over naleving in de Coronatoegangsbewijs (CTB)-plichtige sectoren. Uit de rapportage blijkt dat de naleving van het coronatoegangsbewijs nog verbeterd kan worden. Begin november 2021 is het Veiligheidsberaad gevraagd om de handhaving vanuit gemeenten te intensiveren. Ook is de horecabranche verzocht om de controles op het coronatoegangsbewijs te verbeteren met daarbij extra aandacht voor het controleren van het identiteitsbewijs.

Het kabinet gaat hiermee volledig voorbij aan het feit dat de uitbreiding naar niet-essentiële detailhandel en niet-essentiële dienstverlening leidt tot een extra handhavingstaak voor gemeenten. Die extra handhaving wordt problematisch en gaat de directe mogelijkheden van gemeenten om handhavend op te treden te boven. Gemeentelijke handhavers worden al maximaal ingezet en in de huidige arbeidsmarkt zijn momenteel onvoldoende extra werknemers voor de handhaving beschikbaar. De gemeentelijke handhavingscapaciteit heeft een limiet bereikt.

Wij benadrukken dat een juiste inzet van het CTB een getrapte verantwoordelijkheid is en blijft van degenen die gebruik maken van CTB, de beheerder die moet vaststellen of een bezoeker over de juiste vorm van CTB beschikt en gemeenten die kunnen beoordelen of beheerders deze controle uitvoeren. Om recht te doen aan ieders verantwoordelijkheid zien wij als werkbaar alternatief dat gemeenten op basis van risicogerichte handhaving signalen over de naleving van de CTB-plicht met de rijksoverheid en lokaal met brancheorganisaties delen. Mede op basis van deze signalen kan de rijksoverheid aan ondernemers, klanten en brancheorganisaties duidelijk maken in hoeverre deze sectoren open kunnen blijven.

Ad 2. Onevenredige nadelen voor ondernemers

Het is niet goed uitlegbaar waarom in de supermarkt geen CTB (terwijl het hier drukker is dan in de niet-essentiële detailhandel en dus de kans op besmetting groter) maar wel in de niet-essentiële detailhandel zou worden gehanteerd.

Ad 3. Controle voor ondernemers niet goed uitvoerbaar

Controle aan de deur zal voor ondernemers niet mogelijk zijn. Veel winkeliers staan alleen in de winkel en/of kampen met personeelstekorten. Wij pleiten er daarom voor om de CTB-controle aan de kassa te doen. Hiermee worden ook onveilige situaties voorkomen.

Ad 4. Ruimte voor lokaal maatwerk verkeerd voorgesteld

Het kabinet stelt dat het op grond van artikel 58e Wpg in theorie mogelijk is om lokaal maatwerk toe te passen bij het nemen van maatregelen. Op grond van dit artikel kan volgens het kabinet in elk geval onderscheid worden gemaakt binnen en tussen bijvoorbeeld gemeenten of wijken. Ook kan nader onderscheid worden gemaakt naar onder meer activiteiten.

Wij vinden dat het kabinet de bevoegdheid voor lokaal maatwerk op een ongewenste manier veel te ruim heeft voorgesteld. De burgemeester kan op grond van artikel 58e Wpg slechts onder bijzondere voorwaarden ontheffing verlenen van de regels over de openstelling van publieke plaatsen. In de Memorie van Toelichting bij de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 is aangegeven dat ontheffingen dienen als individuele uitzondering op de algemene regel en dus niet zijn bedoeld om nieuwe algemene uitzonderingen te maken.

Gemeenten willen op deze manier niet de verkeerde verantwoordelijkheid toebedeeld krijgen waar zij door ondernemers op kunnen worden aangesproken. Het doet ook afbreuk aan de mogelijkheden die gemeenten benutten om onder inwoners voldoende draagvlak voor de coronamaatregelen te houden.

Wij vragen u om bij de behandeling van het wetsvoorstel onze bedenkingen te betrekken.